

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1735. usque ad annum 1737

Fleury, Claude

Augustæ Vindelicorum [u.a.], 1786

VD18 90119347

§. 10. Dissidia Papam inter & Hispaniæ Regem feliciter composita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67868](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67868)

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

Eugenius integram occupasset Thraciam. Eapropter Viennam in custodiam abductus, a Cæsaris alloquio excludebatur: crimini siquidem maxime datum, quod mora studiose quaesita Widdini obsidendi opportunitatem neglexerit, de bobus ad alendos milites destinatis sordidam negotiationem egerit & in qualibet re privatas utilitates suas spectarit, Lotharingæ Ducis nullam rationem habuerit, eo invito vinum Naissi occupatum sibi soli vendicarit, ipsumque Ducem in itinere Widdinum versus luculento exposuerit periculo, exclusis Khevenhillero, & Philippio Belliducibus nonnisi cum Schmettavio & Dicmaro belli senatum habuerit, denique quod florentissimum exercitum in multa agmina dissectum, crebris itineribus otiose, imo & ad perniciem circumductum perdiderit, cum tamen, si limitaneis propugnaculis justo præsidio firmatis, secundum Danubium cum toto exercitu processisset, abs dubio insignem Barbaris plagam intulisset.

§. X.

*Dissidia Papam inter & Hispaniæ
Regem feliciter composita.*

Haud

Sæc. XVIII.

A. C. 1737.

Haud exiguo gaudio Pontificis animum compleverunt fausta bellum Turcici auspicia, majora sibi in Catholicæ Reipublicæ incrementa adhuc pollicitus: brevi tamen conceptam lætitiā interturbabat nuntius de infamata Cæsareorum expeditione; nonnihil tamen animo dejectum erigebat haud temere concepta proximæ cum Hispano Rege reconciliationis fiducia; hic quidem sicut & Carolus Neapolis Rex pertinaciter adhuc obstabant, ne Nuntii Apostolici in eorum Regnis ad sua repetenda munia admitterentur, in quo perferendo Clemens Papa miram sane longanimitatem, aut potius animi celsitudinem, conscientiæ suæ testimonio tatus, exhibuit, ac temporis iniquitati cedendum ratus id unicum solatii reliquum habuit, quod æquus animus haud quaquam mediocre sit calamitatis condimentum, nullaque tam gravis sit vexatio, & malum quod non tandem aliquo boni fructu comitigetur. Id plane nunc experiebatur Clemens; eo enim tempore, quo Hispani Regis indignatio ad summum fastigium ascendisse videbatur, ab eodem literas, fidei observantiæ testes, recepit, in quibus Rex manifestabat, se torquenti hac animi cura, quod diutius tanto regiminis oneri ferendo impar, Religionem

ligione obstrictum se esse reputaret, ut **Sæc. XVIII.**
 clavum imperii deponeret, & se totum **A. C. 1737.**
 Deo sibi que traderet: hac igitur in re
 Pontificis consilium ac sententiam ex-
 petere. Eodem tamen prorsus tempo-
 re Cardinalis Aquaviva datus ad Pa-
 pam literis eundem rogabat, ut trans-
 missa ad Regem Epistola eidem omni-
 bus viribus dissuaderet, ne sese Regno
 abdicaret: Peropportuna erat hæc
 Pontifici ad paternum cordis sui affe-
 ctum sincere aperiendum occasio, qua
 usus multo rationum pondere Regem
 hortabatur, ac etiamnum obsecrabat,
 ut in turbida hac rerum, temporum-
 que vicissitudine Divino auxilio fretus,
 Regni administrationem diutius gere-
 ret. Cessit Rex Papæ monitis, & ab
 hoc temporis momento sese faciliorem
 erga eundem præbuit, quo comperto
 ipse etiam Aquaviva, cujus flabello an-
 tea dissensionis flamma acrius fuit ven-
 tilata, ad reconciliationem haud pa-
 rum conferre studuit; præprimis, enim
 cum Neapolitanæ commorationis per-
 tæsus, repetendæ Urbis Romanæ de-
 siderio flagraret, precibus humili de-
 precatione, omnibusque modis in id in-
 cubuit, ut a Clemente Papa & ab Hi-
 spano Rege Romam, quo prius Belluga
 Cardinalis ex Villa Alberoni accesserat,
 redeundi veniam obtineret, qua im-
 pet-

Sæc. XVII.

A. C. 1737

petrata Cardinalis die quinta Marti
 Neapoli profectus, Romam contendit.
 Adhucdum tamen Pontifex omnes ca-
 ras eo admovit, ut exulceratos Tran-
 styberianorum animos perfanaret; ve-
 rebatur enim, ne Hispanorum reditu
 sopita in eos aversio recrudesceret,
 præcipue cum non deessent, qui po-
 pulum mordacibus scriptis in hanc Na-
 tionem concitare molirentur: Pruden-
 tiæ tamen ac Pontificis moderationi
 debebatur, quod adventantibus par-
 ter Hispanis Procuratoribus, & Co-
 mite Porta Romani in officio contine-
 rentur: Ipse etiam Cardinalis Aqua-
 viva nullam amplius mentionem de ob-
 tinenda injuriarum satisfactione sibi
 suisque a Transtyberina gente illata-
 rum iniecit, sed potius eas perpetua
 oblivione delendas censuit. De gra-
 vioribus ergo agi cæptum est, ac præ-
 ceteris de dirimendis, quæ dudum Pon-
 tifici cum Hispano Rege intercedebant,
 controversiis. Diu ultro citroque cæ-
 tatum, & varia conciliationis consilia
 utrinque proposita, sedi Apostolicæ
 plerumque minus congrua: Hispano-
 rum vero conditionum asperitatem
 plurimum emolliebat Caspar Molino
 Melachæ Episcopus, qui summam re-
 rum tunc in Hispanico Regno moder-
 batur; hic siquidem de Purpur
 Re

Romana, ad quam ab ipso Rege Car- Sæc. XVIII.
dinalis nominandus erat, tandem A. C. 1737.
consequenda admodum sollicitus, ut
se de Sacra sede bene meritum redde-
ret nil prætermisit eorum, quæ ad in-
clinandum Regis animum conferrent.
Itaque hujus potissimum opera res fe-
liciter confecta est, iis propemodum
viginti sex concordia legibus, de qui-
bus olim sedente Papa Clemente XI.
convenirent Marchio Compostæ & Pom-
pejus Aldroandus ad simile negotium
destinati, quamvis illæ conditiones
tunc nunquam firmæ ratæque fuissent
habitæ. Illarum erant potissimæ. I.
Ecclesiarum immunitas circumscriba-
tur. II. Promulgata de homicidis Con-
stitutio, de qua mox agemus, etiam
ad Hispaniarum Regnum extendatur.
III. Moneantur Episcopi de servandis
illis Concilii Tridentini decretis, quæ
de Clericorum ordinatione sancita fue-
rant. IV. Nulli Clericorum liceat tem-
poralia erigere beneficia nec in consti-
tuendis Clericorum patrimoniis, Regio
ærarario quid sit fraudi. V. Appellatio-
nes causarum beneficalium, quæ sum-
mam viginti quatuor aureorum duca-
torum excedunt, necnon jurisdictionis,
matrimonii, decimarum, & juris pa-
tronatus hisque similibus causarum
fiant ad Pontificem, ceteræ vero causæ

G g 2

sæ

Sæc. XVIII. A. C. 1737. *fæ* utpote levioris momenti Ordinari-
 locorum iudicibus committantur, &
 Judicium sit penes Episcopos deligen-
 di post consueta examina magis ido-
 neos, qui Parochias regerent, quoties
 earum conferendarum Pontifex sua fa-
 cultate uti deberet: His vero nulla
 imponantur pensiones. VI. Bene-
 ficiorum redditus ex integro taxentur.
 VII. Nulli in Canonicatu detur adju-
 tor sine testimonio Episcopi tam *de ejus*
scientia & honestate, quam de necessi-
tate & utilitate Ecclesiæ, nec pensio-
nis onere graventur. VIII. Haud am-
 plius Pontificio Nuntio facultas sit di-
 missorias, ut vocant, literas conce-
 dendi. IX. Nec idem Nuntius, usque
 dum præfata taxatio absolvatur, suo
 jure utatur conferendi beneficia, quæ
 summam viginti quatuor ducatorum
 non excedunt, nisi iudicio Episcopo-
 rum ac certis testimoniis de eorum ce-
 su constet. X. Eidem Nuntio causas
 delegare, non amplius liceat, præter-
 quam iudicibus Synodalibus vel quor-
 busdam dignitates in Ecclesiis Cathed-
 ralibus obtinentibus. XI. Tertia pars
 fructuum Ecclesiarum vacantium in ca-
 rum & pauperum subsidium assignetur.
 XII. Ex Pontificis beneficentia utrius-
 que Siciliae Regi liceat rotæ Auditorum
 Nationis Neapolitanæ Romam decer-
 nere

nere. Supererat adhuc controversia de beneficiis juris patronatus: hanc tamen in rem conventum est, ut ultro citroque Viri seligerentur æquitatis studiosi, quibus hujus causæ cognitio committeretur, interea vero temporis nil omnino ab Hispano Rege moveretur, sed beneficia, quæ ad hanc controversiam spectant, Pontifex eorumque ordinarii Collatores in suis quisque Mensibus conferrent. His ita compositis, ac utrinque firmatis nil aliud deerat, quam pactorum executio, quam tamen nonnihil retardabat Cardinalis Cienfuegos, eo quod, uti ab eo petitum Montemregalem Archiepiscopatum in Sicilia situm Cardinali Aquavivæ in manibus Papæ cedere renueret, tandem vero ad Pontificis hortamenta ipsemet Cardinalis Cienfuegos annuit, ea tamen lege, ut annua viginti millium pensio penderetur ab Aquaviva. Sublato etiam hoc obice transactio die vigesima sexta Septembris Regio chirographo ac Sigillo munita Romam est transmissa, & Mense Octobri per universum Hispaniæ Regnum promulgata. Quo facto Hispaniarum Rex Virum nobilitate præstantem Romam ablegabat, qui Pontificem de confecta concordia certiolem redderet: Cardinalis quoque Aquaviva Papæ simul

Sæc. XVIII.
 A. C. 1737.

Sæc. XVIII. mul & Regis sui insignia foribus Hispani Palatii die quinta Novembris præfigi iussit, ac resumpta Hispani Ministerii nomenclatione cum universa sua Curia ad Papale Palatium solemnè pompa ductus, ad alloquium perbenignè assumptus est: Sequebatur altera die Cardinalis Belluga pari benevolentia exceptus. His ita transactis Apostolicus Papæ Nuntius die vigesima sexta Septembris Madritum vocatus, muneris sui partes libere exercuit, vicissim vero Romæ Curia ut vocant, Datarie aperta fuit. Paulopost Cardinalis Cienfuegos tam Cæsaris, quam Pontificis insignia palam affixit, Hispano & Neapolitano Regibus inde tantopere offensus, ut Philippus Rex præter Cardinalis pensiones etiam alios ejus redditus ærario addici juberet, quod tamen Cardinalis tam ægre tulit, ut Marchionem Montallegreum regium status secretarium anathemate percuteret, quo tamen illum Pontifex protinus liberavit. Hoc negotio feliciter confectio Clemens Pontifex pro suo, quo servabat concordie studio totus in eo erat, ut sublatis pariter diffidiis Neapolitani Regis animum sibi conciliatum redderet, tandemque pristinæ lites de immunitate, necnon de beneficiis, aliisque ad jurisdictionem Ecclesiasticam

Sæc. XVIII.
A. C. 1737.

pertinentibus ex integro dirimerentur:
 Eo fine quatuor selegit Cardinales,
 scilicet Firraum, Gentilem, Passerium
 & Spinellium, qui cum ipso de oppor-
 tunis agerent pacem firmandi rationi-
 bus, sibi que in deliberando de maxi-
 mis rebus operam consiliumque darent:
 Jam antea ab utriusque Siciliae Rege
 Romam missus erat Præsul Cælestinus
 Gallianus, qui Cardinalibus Aquaviva
 & Belluga in consultationem adhibi-
 tis, nomine sui Regis varia proposuit
 postulata, & quidem primo, ut illo-
 rum Ecclesiasticorum, quibus immuni-
 tas ab oneribus publicis indulgeretur,
 numerus tam in Ecclesiis, quam in
 Monasteriis imminueretur. II. Omnes
 hæreditates & legata, quæ Religiosis
 aut aliis Clericis tam ex immobilibus,
 quam ceteris bonis obvenirent, impo-
 sterum ærario Regio cederentur. III.
 Pontifex ad omnes Regni sui Episcopa-
 tus, Abbatias, aliaque Beneficia Ec-
 clesiastica nominandi jus ad Regem de-
 volveret. Hæc, ubi proposita fuere,
 Clemens se nunquam acceptaturum
 palam declaravit, eo quod indigna,
 sedi Apostolicæ maxime nociva, &
 haud toleranda viderentur. Enimvero
 sibi pollicebatur, Siculi Regni investi-
 tura constanter Regi denegata, eun-
 dem ad mitiora redactum iri consilia;

G g 4

ali-

Sæc. XVIII. aliunde vero haud temere verebatur
 A. C. 1737. ne Rex Hispani Regis potentia fretus
 hanc repulsam flocci haberet, & spre-
 ta inauguratione Pontificia Regnum
 velut ab omni clientelari nexu absolu-
 tum possideret, proin Sedes Apostoli-
 ca antiquo hoc jure penitus excideret.
 Eapropter Papa aliquid, sine tamen
 Ecclesiæ Romanæ præjudicio, pacis
 amore Regi indulgere decrevit: cum
 autem Gallianus non modo de postula-
 tis nihil remittere jussus esset, sed in-
 super Rex Cardinales, quos vellet in
 Sacris comitiis excludendi jus sibi af-
 ferri peteret, & Nuntio Apostolico om-
 nem jurisdictionem in utrumque Reg-
 ni Clerum adimi, ejus Tribunal claudi,
 nec ei ampliorem, quam quilibet sim-
 plex Orator apud externos Principes ex-
 erceret, potestatem concedi postularet,
 ac denique Urbani II. decretum Roge-
 rio Calabriae Comiti (ut fertur) con-
 cessum, vi cujus Siciliae Reges in
 profanis nati Romanæ Ecclesiæ Legati,
 & in Spiritualibus Legati a latere eli-
 sent, innovari vellet, Clemens Pon-
 tificex extremas potius calamitates pe-
 peti, quam indignis ejusmodi præter-
 sionibus cedere maluit. Itaque invi-
 ctum semper se præbuit, & nisi con-
 ditiones magis æquæ proponerentur,
 se transacturum immota constantia ne-
 gavit.

gavit : Offerebantur equidem postea Sæc. XVIII.
 aliæ prorsus diversæ conciliationis le- A. C. 1737.
 ges, res tamen hoc anno nullo modo
 ad exitum deduci potuit. Cum ergo
 Rex in pervigilio SS. Apostolorum nec
 pro Regno Neapolitano nec pro Duca-
 tibus Parmensi & Placentino debitum
 clientelare tributum penderet, Apo-
 stolicæ Cameræ Commissarius nomine
 Lane solemnem interposuit protestatio-
 nem, quam tamen vicissim Orator
 Neapolitanus opposita protestatione
 elusit.

§. XI.

*Nova dissensionis ansa Papam inter
 & Neapolitanum Regem.*

Auxerat conciliationis difficultatem
 casus omnino inexpectatus : Res
 ita contigit. Mense Augusto Bussius
 Eques duas triemes Pontificias, qui-
 bus Dux Strozzius cum Coniuge sua
 vehebatur, ad Ænariam Insulam pro-
 movit, ac continuata demum naviga-
 tione prope Insulam Foveam defixis
 anchoris substitit, inde vero quosdam
 cymba vectos emisit annonam coemp-
 turos. Inciderat ea in Neapolitanam
 navim Sbirris instructam, quæ prohi-
 bitarum mercium propolas insectatu-